

Advies

Rolnummer: RP. 123

DE BEDRIJFSKOMMISSIEKAMER VOOR RIJK EN POLITIE,
ADVISERENDE NAAR AANLEIDING VAN EEN VERZOEK OM
BEMIDDELING EN ADVIES INZAKE EEN GESCHIL TUSSEN:

de bestuurder van de Politie Zeeland (de onderneming), enerzijds

en de ondernemingsraad van de Politie Zeeland, hierna te noemen de
ondernemingsraad, anderzijds.

Verloop van de procedure

De bestuurder heeft zijn voorgenomen besluit tot vaststelling van de studiefaciliteitenregeling ter instemming aan de ondernemingsraad voorgelegd (juni 2004). Partijen hebben ter zake overleg gevoerd op voet van artikel 27, tweede lid, WOR, verwezen wordt naar de notulen van de overlegvergaderingen d.d. 15 november 2005 en 13 december 2005. Dit overleg heeft geresulteerd in de aangepaste versie van de regeling uit december 2005, zie productie 9, welke is ingediend bij brief d.d. 19 mei 2006 van de bestuurder aan de Bedrijfscommissie.

Partijen blijven verschil van mening houden over één onderdeel van de regeling, de reistijd in verband met het reizen naar/van de locatie alwaar de Integrale Beroepsvaardigheid Trainingen – hierna genoemd: IBT – worden gegeven.

De ondernemingsraad geeft aan de bestuurder te kennen dat hij niet kan instemmen met het onderdeel ‘reistijd rond IBT’ van de studiefaciliteitenregeling. Uit het verslag van 15 november 2005 blijkt dat de bestuurder hierop besluit de regeling vast te stellen, zonder de instemming van de ondernemingsraad.

Bij brief d.d. 13 december 2005 roept de ondernemingsraad de nietigheid in van de studiefaciliteitenregeling van de Politie Zeeland.

De bestuurder besluit daarop de Bedrijfscommissie in te schakelen in verband met de toepassing van artikel 27, vierde lid, van de WOR.

Behandeling van het geschil

Bij brief van 8 mei 2006, aangevuld bij brief d.d. 19 mei 2006, heeft de bestuurder het geschil ter bemiddeling c.q. advisering als bedoeld in artikel 36, derde lid, van de WOR voorgelegd aan de Bedrijfscommissie voor de Overheid.

Dit geschil is door de Bedrijfscommissie ter behandeling doorverwezen naar de Bedrijfscommissiekamer voor Rijk en Politie (hierna: de Kamer).

De ondernemingsraad heeft bij schrijven d.d. 13 juni 2006, zijn visie gegeven betreffende het geschil.

De Kamer heeft partijen in de gelegenheid gesteld om op 29 juni 2006 tijdens een zitting van de Kleine Commissie – welke de Kamer uit haar midden heeft samengesteld voor de uitvoering van het mondelinge gedeelte van de bemiddelingsprocedure – hun standpunten toe te lichten.

Namens de bestuurder zijn ter zitting verschenen de heer M.E. Siderius (plaatsvervangend korpschef), mevrouw drs. S. Machielse (hoofd stafbureau), mevrouw mr. M. Weimar (korpsjurist).

Namens de ondernemingsraad zijn ter zitting verschenen de heer E.J.C. ten Voorden (lid) en de heer M.S. Paauwe (lid), bijgestaan door zijn raadsman de heer mr. dr. S.F.H. Jellinghaus (advocaat te Tilburg). Als toehoorder is aanwezig mevrouw I. van Pas (kantoorgenoot van de heer Jellinghaus).

Desgevraagd hebben partijen aangegeven te kunnen instemmen met een verlenging van de 2-maanden-termijn waarbinnen de Kamer het advies behoort uit te brengen.

Partijen hebben medegedeeld dat zij niet bereid zijn overeen te komen om de uitspraak van de Bedrijfscommissie bij wijze van bindend advies te aanvaarden.

Omvang van het geschil

Ter bemiddeling en advisering is voorgelegd het besluit tot vaststelling van de studiefaciliteitenregeling van de Politie Zeeland, zoals dit blijkt uit de notulen van de overlegvergadering d.d. 13 december 2005, in het bijzonder het onderdeel reistijd van/naar het IBT-centrum. De ondernemingsraad heeft zijn instemming aan de regeling onthouden vanwege dit onderdeel. Omdat de bestuurder zijn besluit toch wil uitvoeren, initieert hij de procedure voor het verkrijgen van de toestemming van de kantonrechter voor het nemen van zijn besluit.

Standpunt van de bestuurder

De bestuurder is van mening dat de ondernemingsraad onredelijk handelt door zijn instemming te onthouden.

De politieambtenaren in executieve dienst moeten geregeld hun vaardigheid trainen, opdat hun behaalde certificaat geldig blijft. Dit gebeurt door deelname aan de IBT, die nu nog wordt gegeven op diverse locaties. Ten aanzien van de reistijd van/naar de IBT-locaties is binnen de onderneming geen eenduidig beleid. Sommige onderdelen merken de reistijd aan als werktijd, andere gaan uit van reizen in eigen tijd (woon-werkverkeer).

In de loop van 2006 zal het IBT-centrum in gebruik worden genomen, zodat de training voortaan uitsluitend bij dit centrum zal gebeuren (centraal in de regio gelegen).

In de studiefaciliteitenregeling is opgenomen dat het reizen naar het nieuwe IBT-centrum gedurende een half uur per (enkele) reis in eigen tijd geschiedt.

De bestuurder geeft aan dat bij functiegerichte opleidingen wordt uitgegaan van het principe dat zowel de medewerker als de organisatie verantwoordelijk is voor het zorgdragen voor een voldoende toerusting voor de functie.

Ingevolge de van toepassing zijnde wet- en regelgeving is de executieve politieambtenaar verplicht om 32 uren per jaar IBT te volgen en toetsen af te leggen. Deze medewerker heeft zelf belang bij het volgen van IBT, zodat van hem/haar mag worden verlangd dat hij/zij (een deel van) zijn/haar privé-tijd investeert.

Het belang bestaat hieruit dat de medewerker uitsluitend zijn executieve functie mag vervullen indien hij gecertificeerd is. Bovendien kan hij zichzelf en anderen daardoor tijdens de dienst zo optimaal mogelijk beschermen.

De gemiddelde reistijd is een half uur (per enkele reis). Aan medewerkers die van ver komen en langer dan een half uur moeten reizen wordt door de organisatie deels tegemoet gekomen in de reistijd.

De bestuurder merkt op dat reistijd van en naar de training te vergelijken is met normaal woon-werkverkeer, hij verwijst hierbij naar jurisprudentie van de CrvB met betrekking tot reistijd van en naar een cursus. De beperking tot een half uur is alleszins aanvaardbaar, gelet op de jurisprudentie met betrekking tot aanvaardbare reistijd woon-werkverkeer (CrvB: één à anderhalf uur reistijd).

De gevraagde inspanning is niet onevenredig groot, aldus te bestuurder. Aangezien de werkgever ook belang heeft bij het behouden van gecertificeerde medewerkers, heeft hij voorgesteld om de reistijd die een half uur (per enkele reis) te boven gaat te vergoeden als ware het werktijd.

Het aanmerken van de volledige reistijd als werktijd is niet mogelijk, omdat dit op capaciteitsproblemen stuit. Hoe meer reistijd als werktijd wordt aangemerkt, des te minder inzetbaarheid voor het korps (één uur reistijd in werktijd per IBT-dag betekent op jaarbasis een vermindering van de, overigens al krappe, capaciteit met twee fte's). Dit zou bovendien een olievlekwerking hebben naar andere activiteiten, zoals de ME-trainingen e.d.).

In het totaal zijn er 600 executieve medewerkers die naar het IBT-centrum zullen reizen. De reis zal gaan van het woonadres via de werkplek – om het vuurwapen op te halen – naar het IBT-centrum. 150 van hen zullen een gedeelte van de reistijd als werktijd mogen verantwoorden. Van laatstgenoemde groep zullen ongeveer 60 medewerkers normaliter ook een reistijd woon-werkverkeer hebben die langer is dan een half uur.

Standpunt van de ondernemingsraad

De ondernemingsraad geeft te kennen dat hij zijn instemming aan het voorgenomen besluit tot vaststelling van de studiefaciliteitenregeling heeft onthouden.

Ten aanzien van het reizen naar de IBT-locatie merkt de ondernemingsraad op dat de gangbare praktijk sedert jaren is dat het reizen wordt aangemerkt als werktijd. Er is geen sprake van het ontbreken van duidelijk beleid, gelijk de bestuurder beweert.

Gelet op het feit dat de nieuwe regeling pas, bij wijze van overgangsmaatregel, zal worden toegepast zodra het nieuwe IBT-centrum in gebruik wordt genomen, wijst er op dat de voorgestelde regeling een gewijzigd, nieuw beleid inhoudt.

De ondernemingsraad acht het niet reëel om een investering in eigen tijd aan de executieve medewerker te vragen, aangezien het gaat om wettelijk verplichte cursussen, het volgen er van is een dienstopdracht.

Alvorens naar de IBT te gaan, dient de medewerker zich te begeven naar de werkplek om zijn bewapening op te halen. Hij begeeft zich vervolgens in uniform en met dienstauto naar het IBT-centrum. De medewerker is altijd verplicht om via de plaats van tewerkstelling naar de IBT-locatie te reizen (en weer terug).

Aangezien de medewerker in zijn volledige uitrusting naar de IBT gaat (vice versa), wordt hij door de burger op straat aangezien als zijnde in functie. Indien er een beroep op hem/haar wordt gedaan, dient de medewerker op te treden in bepaalde situaties. Er is geen sprake van een vrije keuze, de medewerker is in functie.

Gelet op het voormelde is het standpunt van de ondernemingsraad dat sprake is van werktijd vanaf de plaats van de werkstelling naar de IBT-locatie (vice versa). De door de bestuurder genoemde jurisprudentie van de CrvB inzake aanvaardbare tijd voor woon/werkverkeer is in casu niet van belang, aangezien de reistijd van de werkplek naar/van de IBT-locatie werktijd is.

De ondernemingsraad heeft zijn standpunt dat de reistijd vanaf de werkplek naar het IBT-centrum (en terug) moet worden aangemerkt als werktijd in het overleg met de bestuurder ingebracht. Deze blijkt niet bereid om de inbreng van de ondernemingsraad in overweging te nemen.

De ondernemingsraad wijst er op dat de omstandigheid dat de CrvB een –inmiddels gedateerde –uitspraak heeft gedaan ten aanzien van het reizen naar de locatie alwaar een cursus wordt verzorgd, niet betekent dat de bestuurder niet bereid mag zijn een andersluidende, gunstiger regeling te treffen. Ook het Barp verzet zich hier niet tegen.

De ondernemingsraad betwist het ontstaan van een capaciteitsprobleem als direct gevolg van het reizen in werktijd naar het IBT-centrum. Zoals eerder aangegeven wordt er thans ook gereisd in werktijd en van capaciteitsproblemen, die hiervan het gevolg zijn, is de ondernemingsraad niet gebleken. Voor zover een verlies van 2 fte's kan ontstaan, moet dit, naar het oordeel van de ondernemingsraad, worden aangemerkt als een normaal bedrijfsrisico. Het kan zeker niet worden aangemerkt als een zwaarwegende reden als bedoeld in artikel 27, vierde lid, WOR die de bestuurder noopt tot het nemen van zijn besluit.

De ondernemingsraad concludeert dat het standpunt van de bestuurder niet redelijk is en dat van zwaarwegende redenen van bedrijfseconomische, bedrijfssociale of bedrijfsorganisatorische aard niet is gebleken.

Ter zitting verkregen inlichtingen

Ter zitting heeft de Kleine Commissie allereerst vastgesteld welke de omvang van het probleem is.

Formeel gaat het om de inhoud van de regeling in zijn totaliteit zoals die in de loop van de overleg- en instemmingsprocedure uiteindelijk is komen te luiden, de ondernemingsraad heeft zijn instemming immers aan die regeling onthouden. Materieel is uitsluitend het punt van de reistijd vanaf de plaats van tewerkstelling naar en van het IBT het onderwerp van de discussie. De ondernemingsraad meent dat die reistijd moet worden aangemerkt als (reizen in) werktijd (met de daarbij behorende beloning), terwijl de bestuurder van mening is dat de reistijd deels in eigen tijd dient te geschieden (een half uur per enkele reis naar/van het IBT is eigen tijd en wordt dus niet vergoed). Indien dit punt kan worden opgelost heeft de regeling, zoals die in de loop van de gevolgde procedure is komen te luiden, de instemming van de ondernemingsraad.

Desgevraagd door de Kleine Commissie geven partijen aan dat het volgen van IBT verplicht is voor de medewerkers in executieve dienst.

Tevens wordt aangegeven dat de reis van het huisadres naar het IBT-centrum vrijwel altijd via de plaats van tewerkstelling (het bureau) verloopt, aangezien de medewerkers de bewapening - nodig voor het trainen van de beroepsvaardigheid - aldaar moeten ophalen. Men moet het wapen op het bureau opbergen in de kluisjes, tenzij er toestemming wordt/is gegeven om het vuurwapen elders te bewaren.

Er is een kleine minderheid (ca. tien personen) die toestemming heeft om thuis het dienstvuurwapen te bewaren (deze personen beschikken over een door het bevoegd gezag goedgekeurde, beveiligde opbergplek op het woonadres). De overgrote meerderheid, ca. 590 medewerkers, reist dus eerst naar het bureau en komt daar naderhand ook weer terug alvorens naar huis te gaan.

De ondernemingsraad wijst in dit verband er voorts op dat de medewerkers ook naar het bureau komen, omdat zij aldaar over een dienstauto kunnen beschikken om naar het IBT-centrum te gaan.

De bestuurder merkt dienaangaande op dat uit coulance wordt toegestaan dat men zich in een dienstauto naar het IBT-centrum begeeft. Dat medewerkers gebruik mogen maken van een dienstauto betekent niet dat er automatisch sprake is van werktijd. Pas op het moment dat medewerkers onderweg worden geconfronteerd met een situatie waarin zij moeten optreden, vangt de werktijd aan.

De bestuurder heeft zijn standpunt ter zitting nader toegelicht. Hij is van mening dat de ondernemingsraad onredelijk handelt door zijn instemming te onthouden. Partijen hebben op constructieve wijze overleg gevoerd, de regeling is op essentiële onderdelen aangepast aan de wensen van de ondernemingsraad. Zo wordt de studietijd bij het volgen van een functiegerichte opleiding fifty-fifty verdeeld (50% werktijd, 50% eigen tijd). De studiekosten wordt vergoed op basis van een schaal die loopt van 0% tot 100% (afhankelijk van de mate van functiegerichtheid van de opleiding). Bij een functiegerichte opleiding wordt voorts een deel van de reistijd vergoed (reistijd die uitgaat boven een half uur – reizen binnen de regio-respectievelijk boven driekwart uur – reizen buiten de regio).

Het capaciteitsprobleem wordt natuurlijk niet opgelost door toepassing van de voorgestelde regeling inzake het reizen in eigen reistijd naar/van het IBT-centrum, maar het is een zeer welkome bijdrage.

De bestuurder meent dat de medewerkers ook een inspanningsverplichting hebben om gecertificeerd en/of inzetbaar te blijven. Van hen mag daarom een bijdrage in de vorm van het eerste half uur in eigen tijd reizen worden geëist.

Al met al is de regeling een redelijk afgewogen geheel, aldus de bestuurder.

Van de zijde van de ondernemingsraad wordt betoogd dat de IBT-training een verplichting is die voortvloeit uit de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, het volgen van de training is gekoppeld aan de functie-uitoefening. Zonder IBT is er geen functioneren mogelijk. De medewerker heeft hierin geen keuze of eigen verantwoordelijkheid, hij moet voldoen aan zijn verplichting. Daarom is het niet redelijk van de werkgever dat hij een eigen investering van de medewerker verwacht. Aangezien men eerst langs het bureau moet voor het ophalen van het dienstwapen is er sprake van werktijd die aanvangt op het bureau. De ondernemingsraad wijst er op dat het in het verleden altijd zo is gegaan – te weten reizen naar/van het IBT is werktijd. Gelet op deze stand van zaken is het niet redelijk om van de ondernemingsraad te verwachten dat hij instemt met de nieuwe regeling. De ondernemingsraad behoeft geen genoegen te nemen met een regeling die beduidend minder is dan de huidige, tenzij de bestuurder met een zwaarwegende reden komt die hem noopt tot het invoeren van de nieuwe regeling. Van een dusdanig zwaarwegende reden is de ondernemingsraad niet gebleken.

In tegendeel, er is sprake van een kostenbesparing. Binnenkort is er één IBT-centrum in plaats van drie locaties waar IBT wordt gegeven. Deze stroomlijning betekent voor de werkgever een kostenbesparing ten opzichte van de huidige situatie waarin op één IBT-dag soms naar twee of drie locaties moet worden gereisd.

De ondernemer raamt de besparing van de invoering van zijn voorstel op 2 ft's, dat is een besparing van € 80.000 tot € 90.000 op een begroting van 60 tot 65 miljoen euro.

Het is een bezuiniging, waarvan de ondernemingsraad meent dat die met enige vindingrijkheid ook elders in de organisatie is te halen. De voorgestelde maatregel raakt alle politiemedewerkers in executieve dienst rechtstreeks.

Tot slot merkt de ondernemingsraad op dat hij het oneens is met de stelling van de bestuurder dat de werktijd pas ingaat op het moment dat een medewerker op weg naar het IBT-centrum handelend moet optreden. De werktijd vangt aan zodra de medewerker in vol ornaat in de dienstauto stapt. Het zichtbaar aanwezig zijn voor het publiek is van groot belang (de preventie is ook een taak van de politie).

Desgevraagd door de Kleine Commissie deelt de bestuurder mede dat het gebruik van de dienstauto naar en van het IBT-centrum fiscaal niet wordt aangemerkt als privé-kilometers (die bijgeteld moeten worden), omdat het aantal kilometers te gering is.

De Kleine Commissie onderzoekt vervolgens of er ruimte is om tot een minnelijke schikking te komen, bijvoorbeeld door de eigen reistijd terug te brengen tot een kwartier. De financiële ruimte binnen de IBT-problematiek is wellicht niet zo groot, maar als het volledige kostenplaatje van de studiefaciliteitenregeling wordt gezien, dan is verschuiving wellicht mogelijk.

Van de zijde van de ondernemingsraad wordt aangegeven dat het gaat om het principe. De regeling is stapsgewijze tot stand gekomen, de ondernemingsraad heeft op tal van onderdelen van de studiefaciliteitenregeling al terrein prijs gegeven. De bestuurder merkt op dat hij het principe niet zou willen vastpinnen op een half uur, zodat hij wel een bereidheid heeft om nader te onderzoeken of een compromis mogelijk is. Voorts wijst hij er op dat 'stapsgewijze' niet betekent 'los van elkaar'. Er is een samenhang tussen de diverse onderdelen van de studiefaciliteitenregeling. Het toegeven op het ene onderdeel betekent dat er minder financiële ruimte is voor een ander onderdeel. De ondernemingsraad mag dan wel van oordeel zijn dat het gaat om een besparing/bezuiniging van beperkte omvang, maar het financiële belang speelt wel degelijk een rol (het departement kijkt scherp naar de uitgaven van de Politie Zeeland, de organisatie functioneert onder de artikel 4 -procedure). De bestuurder geeft aan dat een vermindering van het aantal minuten reistijd in eigen tijd bij de IBT betekent dat die kosten elders moeten worden terugverdiend (al dan niet binnen deze studiefaciliteitenregeling).

De Kleine Commissie vraagt partijen nogmaals of een compromis mogelijk is. Bijvoorbeeld, de eigen bijdrage in reistijd in verband met IBT wordt op nul gezet, in uitruil met andere onderdelen binnen de regeling. De regeling wordt dan in haar volle breedte nader beschouwd.

De bestuurder meent nu dat dit ook wat hem betreft niet mogelijk is. Het gaat om het principe dat medewerkers zelf ook bijdragen, het principe behoeft evenwel niet exact 30 minuten te zijn.

De ondernemingsraad herhaalt dat het om het principe gaat (het reizen i.v.m. IBT loopt altijd via de plaats van tewerkstelling en dus is er sprake van reizen in werktijd vanaf de werkplek).

De Kleine Commissie stelt vast dat bemiddeling geen optie is. De Bedrijfscommissie zal dan ook overgaan tot het uitbrengen van een advies.

Desgevraagd door de Commissie naar de wijze waarop andere korpsen de IBT hebben geregeld, antwoordt de bestuurder dat dit een divers beeld oplevert. Of die diversiteit ook veroorzaakt wordt door de financiële situatie waarin korpsen zich bevinden is de bestuurder niet bekend.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de zitting.

Relevante bepalingen uit de WOR:

Artikel 27, eerste lid

De ondernemer behoeft de instemming van de ondernemingsraad voor elk door hem voorgenomen besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van:

a tot en met e(...);

f een regeling op het gebied van de personeelsopleiding;

g tot en met l (...);

een en ander voor zover betrekking hebbende op alle of een groep van de in de onderneming werkzame personen.

Tweede en derde lid

(...).

Vierde lid

Heeft de ondernemer voor het voorgenomen besluit geen instemming van de ondernemingsraad verkregen, dan kan hij de kantonrechter toestemming vragen om het besluit te nemen. De kantonrechter geeft slechts toestemming, indien de beslissing van de ondernemingsraad om geen instemming te geven onredelijk is, of het voorgenomen besluit van de ondernemer geveerd wordt door zwaarwegende bedrijfsorganisatorische, bedrijfseconomische of bedrijfs sociale redenen.

Vijfde en zesde lid

(...).

Besluit algemene rechtspositie politie

Artikel 58

1. Aan de ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak of voor de uitvoering van technische, administratieve en andere taken ten dienste van de politie en de bijzondere ambtenaar van politie kunnen studiefaciliteiten worden verleend.

2. Het bevoegd gezag kent studiefaciliteiten toe voor functiegerichte opleidingen tenzij zwaarwegende redenen van dienstbelang zich hiertegen verzetten.

3. Het bevoegd gezag kan studiefaciliteiten toekennen voor opleidingen die niet functiegericht zijn of voor opleidingen die zijn gericht op een functie buiten de politieorganisatie.

4. Het bevoegd gezag stelt nadere regels met betrekking tot het tweede en derde lid.

Artikel 59

De aspirant, de ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak en de ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van technische, administratieve en andere taken ten dienste van de politie, die opsporingsbevoegdheid bezit, of de bijzondere ambtenaar van politie kunnen zich niet beroepen op de omstandigheid niet in dienst te zijn, in die gevallen, waarin hun optreden redelijkerwijze is vereist.

Overwegingen van de Kamer

Met betrekking tot het door partijen naar voren gebrachte en het ter zitting besprokene, overweegt de Kamer het volgende.

Allereerst stelt de Kamer vast dat partijen uitsluitend verschil van mening hebben over het punt van de reistijd in verband met het volgen van IBT. De studiefaciliteitenregeling zoals die uiteindelijk is komen te luiden na toepassing van de voorgeschreven procedure ex artikel 27 WOR, is voor het overige geen onderwerp van advisering door de Kamer, omdat partijen daarover overeenstemming hebben bereikt.

In het voorliggende geschil is artikel 27, eerste en tweede lid, WOR naar behoren toegepast.

Partijen zijn nu beland in de fase dat de instemming wordt onthouden en de bestuurder toch verder wil. zodat het toetsingskader van artikel 27, vierde lid, in beeld komt.

Vooropgesteld wordt dat de van toepassing zijnde rechtspositieregeling Barp en de daarop gebaseerde regelingen en circulaires (inzake toekenning van studiefaciliteiten) het onderwerp van geschil niet regelen. Dat betekent dat het partijen vrij staat om een regeling te treffen, artikel 27, derde lid, WOR staat hieraan niet in de weg.

Ten aanzien van de wijze waarop toetsing in het kader van artikel 27, vierde lid van de WOR dient plaats te vinden, het volgende.

Uit de rechtsliteratuur (“Ondernemingsraad”, Kluwer, commentaar bij artikel 27 WOR en “Wet op de ondernemingsraden”) en jurisprudentie (rechtbank Amsterdam 25 juli 1997, JAR 149) valt af te leiden dat bij de toetsing in het kader van dit artikellid in de eerste plaats de inhoudelijke argumenten van partijen tegen elkaar afgewogen moeten worden. De gevraagde toestemming zou dan alleen worden verleend indien de argumenten van de bestuurder zwaarder wegen dan die van de ondernemingsraad.

In het geval dat de argumenten van beide partijen even zwaar wegen, wordt de gevraagde toestemming eveneens verleend als de bestuurder kan aantonen dat de uitvoering van het besluit gevegd wordt door zwaarwegende bedrijfsorganisatorische, bedrijfseconomische of bedrijfs sociale redenen.

De Bedrijfscommissie zal dus eerst moeten beoordelen of de ondernemingsraad onredelijk handelt door zijn instemming te onthouden.

Wordt deze vraag bevestigend beantwoord dan kan aan de bestuurder worden geadviseerd dat hij zijn besluit mag uitvoeren.

Wordt deze vraag ontkennend beantwoord dan zal de bestuurder met zwaarwegende redenen moeten komen die hem nopen tot het ten uitvoer leggen van zijn besluit.

Zijn dergelijke redenen niet aanwezig, dan kan de bestuurder zijn besluit niet uitvoeren.

De bestuurder is van mening dat de ondernemingsraad onredelijk handelt door zijn instemming te onthouden. Hij geeft vervolgens aan waarom zijn besluit moet worden aangemerkt als een weloverwogen, redelijk besluit.

De bestuurder meent dat, gelet op het feit dat het volgen van de IBT een plicht is en dat voorts sprake is van een gezamenlijk belang van de medewerker en van de organisatie, van de medewerker mag worden verlangd dat hij ook een aandeel in tijd zal leveren.

De ondernemingsraad meent daarentegen dat het niet reëel is om een eigen bijdrage in tijd van de medewerker te vragen, omdat het gaat om een wettelijke verplichting gekoppeld aan het kunnen uitoefenen van de functie (geen eigen keuze).

De Kamer merkt op dat, uit de stukken en hetgeen ter zitting nader is toegelicht, is komen vast te staan dat IBT betrekking heeft op training met vuurwapens en dat iedere medewerker in executieve dienst verplicht is die training regelmatig te volgen, zodat hij/zij zijn/haar functie kan blijven uitoefenen. Het trainen van IBT is een dienstopdracht aan de medewerker.

Tevens is komen vast te staan dat bij de Politie Zeeland voor het veilig bewaren van het vuurwapen geldt dat het wapen op het bureau in een ter beschikking gesteld kluisje wordt opgeborgen, tenzij een medewerker toestemming heeft om zijn vuurwapen elders te bewaren. In de praktijk is het zo dat van de 600 medewerkers in executieve dienst er 590 het vuurwapen verplicht op de plaats van tewerkstelling in hun kluisje opbergen, zodra de werktijd is verstreken.

Het voormelde heeft tot gevolg dat de medewerker in executieve dienst die voor het volgen van de IBT op weg gaat, eerst langs het bureau moet om het dienstvuurwapen op te halen. Naderhand wordt het vuurwapen op het bureau weer ingeleverd.

Tot slot is de Kamer duidelijk geworden dat de medewerker die IBT-training gaat volgen, de rit van het bureau naar het IBT-centrum (en vice versa) in 'vol ornaat' aflegt, dat wil zeggen hij/zij is in uniform, met dienstwapen, en rijdt in een dienstauto. Hij/zij is dus voor het publiek herkenbaar als politieagent in de uitoefening van zijn functie.

In de situatie dat een burger een beroep doet op deze politiebeambte die onderweg is van/naar het IBT-centrum, kan de laatste zijn diensten over het algemeen niet weigeren. In een aantal gevallen is deze ambtenaar op grond van artikel 59 van het Besluit algemene rechtspositie politie ook verplicht om bijstand te verlenen.

Bovendien is het, naar het oordeel van de Kamer, zo dat van de voor het publiek direct zichtbare aanwezigheid van politieambtenaren (in 'vol ornaat') een preventieve werking uitgaat. Zoals bekend is het uitoefenen van preventie eveneens een taak van de politie.

Gelet op deze omstandigheden komt de Kamer tot de conclusie dat ingeval van IBT de werktijd aanvangt op het moment dat de medewerker in executieve dienst zich vanaf het bureau naar het IBT-centrum begeeft. De werktijd eindigt dan zodra deze medewerker na het volgen van de training wederom is gearriveerd op het bureau om zijn vuurwapen en dienstauto in te leveren.

De Kamer kan zich derhalve vinden in het standpunt van de ondernemingsraad dat het reizen van het bureau naar het IBT-centrum (en terug) moet worden aangemerkt als werktijd (het maken van een dienstreis). Dat de medewerker en de politieorganisatie een gezamenlijk belang hebben is evident, maar doet aan de conclusie dat sprake is van werktijd niet af.

Nu is komen vast te staan dat, naar het oordeel van de Kamer sprake is van werktijd, is de jurisprudentie van de CrvB inzake de (vergelijking met) woon-werkverkeer niet relevant.

Door de bestuurder is opgemerkt dat het inwilligen van de eis van de ondernemingsraad betekent dat er een te zware wissel wordt getrokken op de inzetbaarheid/capaciteit van de executieve dienst, die overigens toch al onder druk staat.

De Kamer meent dienaangaande dat het capaciteitsprobleem niet in significante mate wordt beïnvloed door het al dan niet nemen van het voorliggende besluit, aangezien volgens de berekening van de bestuurder, het aanmerken van de reistijd tussen het bureau en het IBT-centrum als werktijd, op jaarbasis een capaciteitsvermindering van bijna twee fte tot gevolg zal hebben. Gelet op de totale omvang van de executieve dienst wordt deze afname in de capaciteit niet als buitensporig aangemerkt.

In de afweging van de argumenten van partijen komt de Kamer uiteindelijk tot het oordeel dat niet kan worden gezegd dat de ondernemingsraad onredelijk heeft gehandeld door zijn instemming te onthouden.

Voor zover de bestuurder heeft bedoeld ten aanzien van dit capaciteitsprobleem een beroep te doen op de aanwezigheid van een zwaarwegende bedrijfsorganisatorische of bedrijfseconomische reden die hem noopt tot het nemen van zijn besluit, is de Kamer van oordeel dat de zwaarwegendheid van zijn reden in deze niet inzichtelijk dan wel aannemelijk is gemaakt.

De Kamer merkt voorts op dat haar overigens ook niet is gebleken van zwaarwegende redenen als bedoeld in artikel 27, vierde lid, WOR.

Advies

De Kamer adviseert de bestuurder zijn voorgenomen besluit tot vaststelling van de studiefaciliteitenregeling aan te passen, zodat de reistijd van het bureau naar het IBT-centrum (en terug) wordt aangemerkt als werktijd.

Den Haag, d.d. 14 augustus 2006

De Bedrijfscommissiekamer voor Rijk en Politie,
namens deze,

mw. A. J. Jansen
voorzitter

mw. J. C. Dekker
secretaris

Wanneer partijen ook na dit advies niet tot overeenstemming komen, kunnen zij het geschil, onder overlegging van dit advies, binnen dertig dagen na verzending daarvan, bij gemotiveerd schrijven voorleggen aan de Rechtbank, sector Kanton, (artikel 36, vierde lid, van de WOR).